

dotychczas, to za 2 do 3 lat nie znajdujemy na całej przestrzeni Państwa Polskiego ani jednego dziecka, któreby nie uczęszczało do szkoły.

Szkolnictwo nasze a specjalnie oświata ta ludowa jest dziś przedmiotem podziwu i wzorem do naśladowania dla narodów ościennych.

fabrycznych, produkcji chemicznych, materiałów lekarskich, wyrobów szklanych i porcelanowych, wagonów kolejowych a nawet autobusów i ciężarowych wołów samochodowych.

Jako kraj wybitnie rolniczy stara się Polska o podniesienie i udoskonalenie swej produkcji rolnej. Rolnictwo polskie jest dziś posilkowane najbardziej nowoczesną metodą gospodarki, zaś gleba była użyźniana nawozami sztucznymi pierwszorzędnego jakości.

O ile chodzi o ruch komunikacyjny, przewyższa Polska pod tym względem inne państwa europejskiego Wschodu. Sieć kolejowa jest bardzo gęsta. Z każdym rokiem ją zwiększają nowe linie kolejowe. Kursują setki omnibusów na wielu przestrzeniach państwa. Już dziś można jeździć omnibusami po znacznej większości ziem polskich. Drogi i szosy są utrzymane w dobrym stanie. Ilość ich zwiększa się stale.

Ks. Zakrzewski jest wprost zachwycony imponującym wrażeniem jakie nani wywarł wygląd Wystawy.

Całość była niejako wielkim popisem twórczości kultury narodowej z ostatniego dziesięciolecia. Polacy sami się tu przekonałi do jak dalece zdumiewających rezultatów się dochodzi własnymi siłami i z pomocą własnego kapitału.

Pośród mnóstwa pawilonów zwraca na siebie uwagę pawilon zagraniczny. Zbudowano go z funduszy Polaków pochodno amerykańskich.

Jego mniejszą połowę zajęły ekspozycje polsko-amerykańskie. Oddział polsko-amerykański był jedną z piękniejszych i ciekawszych sekcji pawilonu zarówno dobowo jak i międzynarodową ekspozycję, nie oryginalnych.

Pierwszy rzut oka cechował całością olbrzymi ruch zwiedzałości polskiej i zagranicznej a owo porządek i harmonia. Tę tygodniu zwiedziło pawilon wystawowe ponad 100.000 skautów, przybyłych z rozmaitych krajów europejskich. Dla użytku przybyszów wybudowano w Poznaniu specjalny dworzec przewoźniczy wraz z biurem lokowania gości wystawowych.

Zauważyć i podkreślić z uznaniem należy doskonały zmysł organizacyjny Komitetu wystawowego, dzięki czemu całe mnóstwo ekspozycji zarówno z całej Polski jak również z najbardziej odległych zakątków świata, gdzie tylko żyją i cokolwiek wytwarzają Polacy — to wszystko grupowane było w jedną niezmiernie harmonijną i ciekawą całość.

Koszta ludowy Wystawy i jej uporządkowania były stosunkowo mniejsze od wydatków Hiszpani na propagandę zagraniczną dla swej wystawy.

Nasza Wystawa pod względem jakości i piękna ekspozycji przewyższała hiszpańską wystawę światową w Seville i Barcelonie.

Pierwsza nasza Wystawa Wszechświata w Poznaniu była wielkim tryumfem narodowej pracy twórczej. Wykazała nam samym i całemu światu czego dokonac może wielki talent narodu polskiego przy harmonijnej i solidarnej pracy całego społeczeństwa.

RODAKU!

Obeesz szybko, tanio i pod gwarancją przekazywań telegraficznie lub zwyczajnie pieniądze w **DOLARACH** lub też w **ZŁOTYCH** do kraju możesz to jedynie uczynić przez

Oddział Polski

przy

Banco Germánico

de la América del Sud

BUENOS AIRES

Avenida LEANDRO N. ALEM 150

Godziny urzędowe od 8 rano do 7 wieczór

WIADOMOŚCI Z POLSKI

DO CZEGO DĄŻY MARSZAŁEK PIŁSUDESKI

Wiedeński "N. W. Journal" w korespondencji z Warszawy p. t. "Nomięta wytrwałość Piłsudskiego", omawia ostatnie wydarzenia sejmowe pod tym kątem widzenia, że chodzi nie o coś innego, jak o wywalczenie nowej konstytucji dla Polski, które to zagadnienie wybiło się na czoło wszelkich spraw w tym kraju.

Powojenne zjawisko kryzysu parlamentarnego, polegające na patrynym rozbiu, ujawniło się w Polsce w formie ostrzejszej niż gdzieindziej.

Marszałek Piłsudski już przed trzema laty postawił temu zapórę, a to w oparciu nie tylko o armię, lecz także dzięki zaufaniu najszerszych warstw społeczeństwa.

Miał on już wówczas możność i sposobność nie tylko obalić konstytucję i obwołać się dyktatorem, a i dzisiaj pod tym względem nie wiele się zmieniło. Cała różnica między stanem w maju 1920, a chwilą obecną leży właściwie w tem, że poszczególne stronnictwa lewicowe, które wówczas Marsz. Piłsudskiemu podsuwały objęcie władzy dyktatorskiej, dzisiaj stanęły w opozycji do rządu piłsudskiego, którego patronem jest ten sam Piłsudski. W rzeczywistości jest Piłsudski dzisiaj tak samo jak ongiś, właściwym panem położenia i od jego woli będzie zależało, jak potocznie się dalsza walka o polską konstytucję.

W chwili obecnej panuje niejasność, jak się ta walka rozwinie, a nawet która najlepiej poinformowane muszą pozostać na stwierdzeniu, że namiętna wytrwałość Piłsudskiego w dochodzeniu do rządu powziętego zamiaru, niewątpliwie nie zatrzyma się w pobowie drogi. Obecny Sejm daje mało pewności, że dokona dzieła rewizji konstytucji do czego właściwie został powołany.

Dwie formy uzyskania porozumienia między rządem a Sejmem spełzły na niczem a rząd otrzymał ze strony opozycji odpowiedź odmowną.

Nadzieja, że Sejm zatwierdzi istotnie te dwie najważniejsze sprawy, a mianowicie budżet i reformę konstytucji, zmalała do minimum. Stronnictwa opozycyjne zapowiedziały bowiem wotum nieufności dla rządu, czego skutkiem byłaby dymisja gabinetu albo powołanie nowego jakiegoś rządu, który program byłby identyczny z dotychczasowym. Wynikiem bowiem jest to jedno

A już przedewszystkiem pragnięmy gorąco, by tu w stolicy kraju stanął dom polskiej Kolonii, centrum przedsięwzięć i planów organizacyjnych całej Polonii, tej liczącej a nieorganizowanej jeszcze w Buenos Aires i całego wychodźstwa w Argentynie. Dzień 8 grudnia zapisze się i upamiętni złotymi głaskami w życiu Rodaków naszych w Rosario. Winstujemy Wam drodzy Bracia tryumfu Waszej rozsądnej pracy, zgody i jednności. My (duchem z Wami) Delegat Zarządu Związku Towarzystw na Waszej

że jাকolwiek będzie los obecnej sesji Sejmowej, namiętna wytrwałość Marsz. Piłsudskiego ostatecznie odbuduje zwycięstwo.

Rewizja olskiej konstytucji w duchu tych zasad, na których opiera się projekt stronnictwa rządowego, musi być stanowczo dokonana. Ograniczenie suwerenności praw Sejmu, rozszerzenie uprawnień Prezydenta Państwa, podniesienie cenzusu w kad wyborców, reforma Senatu w duchu potrzeb ludności, oto są żądania i nakazy chwili, którym opozycja nie może na długo w skutkiem się przeciwstawiać.

Marszałek Piłsudski, którego wielkim celem jest w izbach prawodawczych zebrać elite tego, co w kraju jest najdziałniejszą, najlepsze, a zważywszy egoizm polityjny.

Przyjął on bowiem taktykę, która będzie całkownie nową, a w każdym razie nigdzie dotąd nie zastosowaną, a chodzi o państwa, w których istnieje mniej lub bardziej widoczny system dyktatu. Dawniej była mianowicie obstrukcja parlamentarna najsilniejszym i najsukcesywnym środkiem w walce stronnictw przeciw niesymptomycznemu rządowi. Marsz. Piłsudski odwrócił tę metodę: Z namiętną wytrwałością stosuje on mianowicie obstrukcję przeciw partjom, a czyni to, ponieważ chce uratować parlamentaryzm, ponieważ chce go ochronić przed partyjnictwem. Jego genialny upór i jego wytrwała namiętność dają rękojmię, że dojdzie do swego celu.

Tem stwierdzeniem kończy się sesja cyjny artykuł.

UGODA POLSKO - NIEMIECKA OZNAKĄ POKOJOWEJ PILITYKI POLSKI

Prasa warszawska dyskutuje w sprawie ugody polsko - niemieckiej, odnosząc się do wzajemnego wyrzeczenia się finansowej rewanżacji. Zauważa, że ugoda musi zawierać podstawę dla ekonomicznego porozumienia między oboma krajami i będzie wyrażana za taką przez europejskie opinie publiczną, która chętnie domaga się likwidacji powojennych warunków oraz stabilizacji pełnego rozwoju produkcyjnej pracy. "Kurier Poranny" deklaruje że Polska przez podpisanie tej ugody stawia wszystkie inne państwa europejskie na drodze do likwidacji wojennej.

uroczystości otwarcia domu niechaj wyrazicielem tych głębokich nieszczęśliwych jakimi tętnią serca nasze na widok Waszego pomnikowego dzieła.

Oby dzień 8 grudnia zapoczątkował rozwojowym życiu Waszej organizacji węg zrzeczenia wszystkich Polaków Waszych stronach pod sztandarem waszego zasłużonego Waszego Towarzystwa dła bra i chlubę naszego wychodźstwa.

Witajcie

Znów się zleca orlecia nasze do gniazda matczynej, by radzić, projektować i ponownie smac plany dzwignięcia życia polskiego w Argentynie na nowe tory

Drugi z rzędu Zjazd delegatów Związku Towarzystw i Organizacji Polskich "Dom Polski" będzie miał miejsce dnia 8 grudnia w salach "Wolnej Polski".

Witamy więc całą duszą Was kochani goście - delegaci! Was, co ani trudu, ani czasu, ani wydatków nie oszczędzicie przy Waszej współpracy położyć podwaliny lepszej przyszłości dla polskiego żywiołu.

Wierzymy, że owianą gorącą miłością wielkiej sprawy, zaważycie na szali swym rozsądkiem, szlachetnym porwyem i mocą

inicjatywy, by Ogółowi naszemu wytyczyć nowe tory spokojnej, rzeczowej i wydanej pracy.

Czekamy więc na Was radośnie, by wraz z Wami do wspólnego zasięgu stołu obrad rzeczowych i produktywnych postanowien.

Witajcie więc i śpieszcie do nas dnia 8 grudnia!

Zaś dzień ten oby się stał momentem pamiętnym i zwrotnym w życiu organizacyjnej tej się Kolonii Polskiej w Argentynie.

Zarząd Związku Towarzystw Polskich i Redakcja Głosu Polskiego

DOM WŁASNY W ROSARIO

Niewiele bywa momentów w życiu naszego wychodźstwa takich, gdzie nie słowem, lecz czynem i faktem pracy twórczej pochlubić się możemy

Jednym z takich dowodów, czego dokonac może zbiorowa energia, solidarność i żelazna wola zorganizowanej Kolonii jest wielkie dzieło Rodaków w Rosario.

Idea "Domu Polskiego" przeoblała się w czyn dokonywany, wspaniały, na pożytek i chlubę żywiołu polskiego w Argentynie

Dzisiejsze i przyszłe pokolenia wychodźcze z dumą wskazywać będą na polski dom w Rosario, owoc pracy zjednoczonych sił doskonale zorganizowanego Towarzystwa.

W jednej z piękniejszych części miasta wzniósł się ten wspaniały, przybytek życia polskiego, ośrodek ruchu organizacyjnego

w przyszłości na całą prowincję.

Swoim i obecnym dowiedli dziełni Rodacy w Rosario ile zbudować można zgodą i rozsądną mrowczą pracą. Wprost z niczego bez kapitału, bez niczyjej pomocy, sami o własnych siłach, ale z nieugiętą wiarą w nie zawodny rezultat poczegli członkowie Towarzystwa przed niedawnym czasem gromadzić grosz wdowi na budowę, którą szybko i pomyślnie wykończyli.

Oby za ich przykładem poszły niebawem i inne Towarzystwa! Oby rósł i potęgował polski stan posiadania w tym kraju! Oby Santa Fe, Cordoba, Bahía Blanca, Llana llo, dalekie Misiones i nasze dzierzkie a tak bardzo patrijotyczne Berisso — słowem — aby wszystkie ośrodki polskości w Argentynie ujrzały wkrótce swe własne gniazdo, skromna, ubożną ale swoją chatą.

KRONIKA MIEJSCOWA

OBCHÓD ROCZNICY LISTOPADOWEJ TOW. WOLNA POLSKA

Dnia 30 listopada upamiętniła Wolna Polska Rocznicę powstania Listopadowego uroczystym obchodem.

Sala Sokola czeskiego przy ul. San Juan wypełniła się po brzegi publicznością polską specjalnie robotniczą, której nie brak nietylko w żadnej uroczystości narodowej.

Wstępne przemówienie wygłosił prezes Towarzystwa p. Marczewski. Plamiennymi i ogólnie poryczącymi słowami wskazał na niezłomnego ducha Narodu dążącego do wyzwolenia i pod sztandarami Piłsudskiego.

Wyzwał jak to ani kategorie ani stuletnia niewola ni Sybir nie były w stanie wypłenić z serca Polaków pragnienia niepodległości, zrealizowanego dopiero rycerską akcją bohaterów z pod sztandarów Piłsudskiego.

Stwierdził wreszcie jaknajdobitniej że tego mocarnego ducha wolności w wychodzić nam, w masach patryjotycznego robotnicstwa polskiego nie zlamie żaden cios ni przeciwność żadna, obojętnie z czyjejby ona nadchodziła. Duszą robotnika naszego będzie zawsze czystej idei polskości a potępi fałsz i niesprawiedliwość.

Punktem kulminacyjnym piękna tej wysoce sympatycznej uroczystości była do skonałe odegrana sztuka jednoktowa p. t. "Szaleńcy", osnuta na pamiętnych chwilach dających przekroczenia granicy Królestwa przez Naczelnika Piłsudskiego na czele swej garstki walecznych.

Przed oczyma zaciekałymi publiczności przesylnie się entuzjastyczne obrazy bez granicznego poświęcenia i miłości tejże wolności dla idei wolności, bez trwogi, bez wahania, z zupełną pogardą śmierci.

Dzielnymi aktorów nagrodzono długimi niemiłymi oklaskami.

Reszta programu uroczystości wypełniła się tańcami przebiegającymi do świtu. Podniosły nastroj publiczności i kompletne zadolenie stwierdziły żuw że Wolna Polska potrafi pielęgnować w Kolonii uczucia narodowe, umie dać impuls i inicjatywę do wszelkich przedsięwzięć i akcji gdzie chodzi o wielość imienia polskiego i o dobro naszego wychodźstwa.

Sekretarjat Wolnej Polski nadał nam następującą notatkę, którą w dosłownym brzmieniu podajemy:

Mając na uwadze krótki żywot Kola Teatrualno - Śpiewackiego przy Tow. Wolna Polska, mimo pewnych braków technicznych, należy młodym artystom - amatorom wyrazić uznanie i poparcie do dalszej owoj pracy.

W czasie powyższej zabawy krótkie przemówienie na temat aktualnych zagadnień wygłosił obecny prezes Związku "Dom Polski" p. Stanisław Czyżewski, który za najlepsze nagrodził हुucznie oklaskami dając tym dowód aprobaty zajętego przez nichżość Kolonii i Tow. Wolna Polska stała się w stosunku do naszego przedstawicielstwa.

Zabawę tańczoną rozpoczęto Polonezem i od tej chwili dźwięki muzyki i tan rozlanionych par nie milniał aż do chwili ukazania się słońca.

Na sali dano się zauważyć osoby dawno nie pokazujące się na zabawach, wiele osób z prowincji, delegatów Towarzystw pozaprowincjonalnych i przedstawicieli prasy.

Tak liczne przybycie członków i sympatyków, nie tylko miejscowych ale nawet z dalekiej prowincji było wymową manifestacją solidarności z Towarzystwem Wolna Polska.

Jak mogli przekonać się nasi pesymści nie zanawadzo nawet braku naszej "Arysto kracji", naszej szlachty i miszej stery wyższej, miszej państwa dorofkiewiczów. Niema to jak nasze stare przysłowie: "Każden sobie rzepkę skrobie".

NIE OSZUKUJ BLIŹNIEGO I NIE UCIEKAJ OD NIEGO

Omgadaj na weselu P. X. w Berisso, ławol Pan Naczelnik Oszczercza Polaków O. Olejniczowski.

Ławol się aż się z "eszupryny" kurzyło, gdy stem kłó...

rowi i po pracy zapewne przybędą goście, może i pan Magnowski.

Nazwisko to jak prąd elektryczny podziałało na p. O. Z nim spotkać się to znaczy skandal.

Gośćkowsko więc pożegnał weselników tłumacząc, że tego wieczoru musi odbyć po ufną konferencję z P. Posłem, no i, zwiak...

Czy Rodacy uwierzą że P. Posel wzywał p. Naczelnego na konferencję... Niel to kłamstwo! bo Pan Posel tegoż wieczoru ba wil także w Berisso na Obchodzie Listopadowym więc konferencję z p. O. nie mógł mieć.

Może p. O. wieje nie przed jednym to inna rzecz, a przed p. M. wieje tylko dlatego że będąc kiedyś wice prezesem Z. T. i Org. Polskich za poradę jak można nabyć "cedula identitad" wziął 25 pesos, tak tak, 25 — po cesarsku i to tylko jako społecznik od rodaka.

P. M. myślał że tak ma być i pochwalił się że ma "fore". No ale że go wśmiarli i wytumaczyli, że go naciągali gdyż takowy dokument natylwa kaźden za 2 pesos.

A. L. kiedy tak, powiada p. Magnowski, to zstęcam, że jak ciężko zapracowałem tych 25 pesos, tak ciężko odbiję na szanownem obliczu p. E. Olejniczowskiego.

I dlatego ten p. E. O. tak wieje i niejedną zabawę nie dokończy przez swoją dobroczynność.

Moim zdaniem — Nie oszukuj bliźniego i nie uciekaj od niego

Berissowiec

U PREZYDENTA REPUBLIKI

Dnia 4 b. m. przybył rannym pociągim do Buenos Aires gubernator Cordoby Dr. Jose Antonio Ceballos. Na stacji powitał go minister spraw wewnętrznych Eplidio Gonzalez i deputowani Jose Maria Martinez. Teżoż dnia przyjął go na specjalnej audjencji prezydent państwa.

Gubernator przedstawił prezydentowi sytuację polityczną jaka się wytworzyła ostatniemi czasami w Cordobie.

REORGANIZACJA PRZEDSTAWICIELSTWA ZAGRANICZNEGO W ARGENTYNIE

Prasa miejscowa utrzymuje, że wkrótce ma się ukazać dekret prezidenta Irgoyena zapowiadający reorganizację przedstawicielstwa dyplomatycznych i konsularnych Argentyny zagranicą.

SAMOBÓJSTWO W CUKIERNI

Dnia 3 b. m. wieczorem wszedł do cukierni przy ul. Rivadavia 53 hak leżący Jaime Castelli. Do herbaty podanej mu przez kelnera (doruchil trzciny). Wypiszy herbatę padł na ziemię nieprzytomny, poezem niebawem zakończył życie.

ZAWIADOMIENIE

Niniejszem upraszam uprzejmie Pana 1) który przez omyłkę na ostatniej zabawie odbytej przy ul. San Juan 78a dnia 30. listopada zabrał z garderoby kapelusze obcy, aby raczył zwrócić i odebrać swój (Malabia 2356).

2) Również do odebrania znajduję się parozółka damska.

Zarząd Tow. Wolna Polska
Malabia 2356

Kolo Teatrualno - Śpiewackie "WOLNA POLSKA"

Uprasza wszystkich Rodaków mających nieżyły głos o branie czynnego udziału w chórze Kola

Próby w każdą niedzielę w lokalu T-wa "WOLNA POLSKA" od g. 4 — 5 wiecz.

ŚWIĘTA

Bożego Narodzenia i Nowego Roku
zbliżają się

Najlepszym подарunkiem

dla Twych Rodziców żony, dzieci i pozostałych

który wernania umożliwi wyko

NAISZYBCIEJ NAJTANIEJ I NAJBIEŻCIEJNIEJ

przeszlesz pieniądze za pośrednictwem

Banco Holandes de la América del Sud

Bud. MITRE 234

BUENOS AIRES

Koszt telegramu wynosi tylko 280 mln.

POLSKA OŚWIATA LUDOWA

WZOREM DLA SĄSIADÓW

Łotewska komisja oświatowa, zwiedzila Warszawę badając nieskonienienia szkolnictwa w stolicy i w miastach prowincjonalnych.

Zarazem zhadala system organizacyjny polskich szkół wiejskich zawodowych, średnich i wyższych, jakotez instytucji naukowych i oświatowych. Następnie wyraził się przez teje komisji jaknajpochlebniej o stanie szkolnictwa polskiego i pracy towarzystw oświatowych, obiecując przeszedziec Dna gruncie lotewskim wiele nieliepszim oświatowym polskich.

Szczególnie zaimponowały przybyzszym stowarzyszenia robotnicze i ludowe z bibliotekami, odczytami, pismami i wydawnictwami ludowymi. Byli też zaciekawieni rozwojem szkół rzemieślniczych i gospodarczych, jakotez kospartyw, kas pożyczkowych i kas charyty. Zainteresowali się olbrzymim rozwojem oświaty w narodzie, który zaledwie czas krótki żyje własnem niezawislem życiem, a już zdołał dokonac tak znacznych i zadziwiających postępow na niwie odrodzenia swej rodzimej kultury.

NIEMIECKIE UROSZCZENIA DO POMORZA

Propaganda niemiecka pracuje nieustannie na łauach kupionej prasy światowej przeciw Polsce, żądając zwrotu Górnego Śląska a przedewszystkiem "korytarza pomorskiego".

Jeżeli chodzi o prawo historyczne i etnograficzne Niemców do Pomorza, nie istnieje ani jedno ani drugie.

Pomozorze od czasów Bolesława Chrobrego aż po rozbiory Polski było o ludności przeważnie polskiej i w ciągu wieków odgrywało wybitną rolę w dziejach Państwa Polskiego jako szanie pograniczny przeciw uroszczeniom krzyżackim i pruskim. W era sach stuletniej niewoli ziemia pomorska mi mo wysiłków hakaty i komisji kolonizacyjnej nie uległa niemięczeniu. Pomimo usilnej germanizacji całego stulecia ludność niemiecka na Pomorzu stanowiąla zaledwie 20 proc. zaludnienia a podczas wyborów do Sejmu w r. 1922 tylko 14 proc. ogółu głosów padło na listy niemieckie.

Dość więc widzi cała Europa, że wbrew kłamliwej propagandzie niemieckiej, Pomorze Polskie jest krajem rdzennie polskim, do którego państwo nasze ma słuszne prawo nietylko jako do swej naturalnej drogi do morza, lecz co więcej jako do ziemi zamieszkałej od wieków prawie wyłącznie przez Polaków.

Z mego pamiętnika.

CO GŁÓD POTRAFI

Nikomun chyba nie jest obca i niewiedoma zmiana frontu Głosu czarnego redagowanego przez "człowieka" i "spolecznika" Z kryształu pierwszej wody? Po całym szeregu występów przeciw Placowce p. Kap. Olejniczowski postanowił (kazano mu) zmienié swe zapatrywanie.

To już po raz drugi

Błaźni w cyrku do których swemi postępkami p. redaktor się bardzo zbliża, wykonywują swe sztuczki do trzech razy.

Mimo to, że zle języki twierdzą, że ta zmiana frontu p. Kapitana jest konsekwencją jego bezinteresownej pracy (a! gdyby nie te pagare z 18 sierpnia) musimy skonała towar i podkreślić pełną wartość moralną tego społecznika. Głód to wielki lekarz.

Nie można mu więc brać tego za złe, Kobił hiedy co może być zys. Pracować się ma nie chce... a żyć trzeba. A więc do Kanosy.

Nie an sam przecież idzie do Kanosy. Do niej uciekają się i inni.

Zywy tego przykład stanowi pan Jeremi Stempowski, który na Dock Sud... bo ho... odczyt na tymże do obchodzie miał mieć p. Wojtulewicz, który został wyrzucony z Konsulatu za wynoszenie papierów urzędowych, które to papiery p. Stempowski osobiście wyjął p. Wojtulewiczowi z kieszeni.

Ja miałbym iść do lokalu Towarzystwa i słuchać odczytu mego ex - urzędnika — no, wie pan...

Zmieniąją się czasy... Słońce, które co raz mocniej przegrzewa zaczyna działać na nieprzyzwyczajonych do tych wysokich temperatur.

Broń się czem możesz — to maksyma wszystkich ludzi, którzy mają "stałe i wyrobione zdanie".

I tak też robi pan Stempowski, nie tylko nie idzie na Dock Sud mied odczyt, nie tylko idzie i podaje rękę... o zgrozo... ex - urzędnikowi wyrzuceniemu za wynoszenie papierów... lecz także rastała z nim do wspólnej biensady...

W Argentynie na własnej skórze nauczył się pan Stempowski, że zasady to... kupa...

felicja się ławi w społeczniku...

Tak, nikity nie dał temu wirny, a mimo to tak jest.

Felcju Daszyński został administratorem nowego tygodnika — Goniec Polski — w Argentynie, a nawet... nawet spełnia tę funkcję honorowo.

Nie Test trudno pracować honorowo, gdy rząd polski asygnuje przywozito pensję — muszę bowiem zaznaczyć, że p. Felcju Daszyński pełni honorowy urząd w administracji w godzinach urzędowych — jako kierownik Patronatu.

Nie chcemy być prokiem lecz jeśli Felcju będzie tak ruchliwym przy skrukanu ogłoszeń dla nowego tygodnika jak przy skrukanu prac dla emigrantów to fundatorów będzie ten żarcik drogo kosztował.

Gadula

Stanisław Szpilman

RUTYNOWANY PROFESOR PIANISTA

udziela lekcji po cenach bardzo przystępnych

Restaurant "Paradies" Cabildo 1849

U. T. 52 Belgrano 6012

od godz. 7 — 12 wiecz.

dotychezas, to za 2 do 3 lat nie znajdziemy na całej przestrzeni Państwa Polskiego ani jednego dziecka, któreby nie uczęszczało do szkoły.

Szkolnictwo nasze a specjalnie oświata ludowa jest dziś przedmiotem podziwu i wzorem do naśladowania dla narodów ościennych.

Fabryka znych, produkcji chemicznych, materiałów lekarskich, wyrobów szklanych i porcelanowych, wagonów kolejowych a nawet samochodów i ciężarowych wozów autobusowych.

Jako kraj wybitnie rolniczy stara się Polska o podniesienie i udoskonalenie swej produkcji rolnej. Rolnictwo polskie jest dziś posilkowane najbardziej nowoczesną metodą gospodarki, zaś gleba bywa używana nawozami sztucznymi pierwszorzędnej jakości.

O ile chodzi o ruch komunikacyjny, przewyższa Polska pod tym względem inne państwa europejskiego Wschodu. Sieć kolejowa jest bardzo gęsta. Z każdym rokiem ją zwiększają nowe linie kolejowe. Kursują setki omnibusów na wioła przestrzeżeń państwa. Już dziś można jeździć omnibusami po znacznej większości ziem polskich Drogi i szosy są utrzymane w dobrym stanie. Ilość ich zwiększa się stale.

Ks. Zakrzewski jest wprost zachwycony imponującym wrażeniem jakie nań wywarł wygląd Wystawy.

Całość była niejako wielkim popisem twórczości kultury narodowej z ostatniego dziesięciolecia. Polacy sami się tu przełamali do jak dalece zdumiewających rezultatów się dochodzi własnymi siłami i z pomocą własnego kapitału.

Witajcie

Znów się zleca orięta nasze do gniazda macierzy-by radzić, projektować i ponownie snuć plany dzwignięcia życia polskiego w Argentynie na nowe tory

Drugi z rzędu Zjazd delegatów Związku Towarzystw i Organizacji Polskich "Dom Polski" będzie miał miejsce dnia 8 grudnia w salach "Wolnej Polski".

Witamy więc całą duszą Was kochani goście - delegaci! Was, co ani trudu, ani czasu, ani wydatków nie poskrapiecie by przy Waszej współpracy poleżyc podwalni lepszey przyszłości dla polskiego żywiołu.

Wierzmy, że owiani gotącą miłością wielkiej sprawy, zawiązycie na szali swym rozsądkiem, szlachetnym porwyem i mocą

DOM WŁASNY W ROSARIO

Niewiele bywa momentów w życiu naszego wychodźstwa takich, gdzie nie słowem, lecz czynem i faktemi pracy twórczej pochlubić się możemy.

Jednym z takich dowodów, czego dokonac może zbiorowa energia, solidarność i żelazna wola zorganizowanej Kolonii jest wielkie dzieło Rodaków w Rosario.

Idea "Domu Polskiego" przeobiekła się w czyn dokonany, wspaniały, na pożytek i chlubę żywiołu polskiego w Argentynie

Dzisiejsze i przyszłe pokolenia wychodźcze z dumą wskazywać będą na polski dom w Rosario, owoc pracy zjednoczonych sił doskonale zorganizowanego Towarzystwa.

W jednej z piękniejszych części miasta wznosił się ten wspaniały przybytek życia polskiego, ośrodek ruchu organizacyjnego

Pośród mnóstwa pawilonów zwracał na siebie uwagę pawilon zagraniczny. Zbudowano go z funduszów Polaków pótnoano amerykańskich.

Jego mniejszą połowę zajęły ekspozycje polsko - amerykańskie. Oddział polsko - amerykański był jedną z piękniejszych i ciekawszych sekcji pawilonu zarówno dobowo jak i estetycznością ekspozycji, nie oryginalnych.

ierwszy rzut oka cechował castawo olbrzymi ruch zwiedzości polskiej i zagranicznej a owy porządek i harmonia. Tyl tygodniu zwiedziło pawilony wystawowe ponad 100.000 skautów, przybyłych z rozmaitych krajów europejskich. Dla użytku przybyszów wybudowano w Poznaniu specjalny dworzec przewoźniczy wraz z biurem lokowania gości wystawowych.

Zaznaczyć i podkreślić z uznaniem należy doskonały zmysł organizacyjny Komitetu wystawowego, dzięki czemu cale mnóstwo ekspozycji zarówno z całej Polski, jak również z najbardziej odległych zakatków świata, gdzie tylko żyją i cokolwiek wytwarzają Polacy — to wszystko ugrupowane było w jedną niezmiernie harmonijną i ciekawą całość.

Koszta budowy Wystawy i jej uporządkowania były stosunkowo mniejsze od wydatków Hiszpanji na propagandę zagraniczną dla swej wystawy.

Nasza Wystawa pod względem jakości i piękna ekspozycji przewyższyła hiszpańską wystawę światową w Seville i Barcelonie.

Pierwsza nasza Wystawa Wszechświatowa w Poznaniu była wielkim tryumfem narodowej pracy twórczej. Wykazała nam samym i całemu światu czego dokonac może wielki talent narodu polskiego przy harmonijnej i solidarnej pracy całego społeczeństwa.

iniejatywy, by Ogólnozi naszemu wytyczyć nowe tory spokojnej, rzeczowej i wydajnej pracy. Czujemy więc na Was radośnie, by wraz z Wami do wspólnego zasiąść stołu obrad rzeczowych i produkcyjnych postanowien.

Witajcie więc i śpieszcie do nas dnia 8 grudnia! Dwie dzień ten oby się stał momentem pamiętnym i zwrotnym w życiu organizacyjnej się Kolonii Polskiej w Argentynie.

Zarząd Związku Towarzystw Polskich i Redakcja Głosu Polskiego

w przyszłości na całą prowincję.

Swoim i obcym dowiedli dzielni Rodacy w Rosario ile zbudować można zgodą i rozsądną mrówczą pracą. Wprost z niego bez kapitału, bez niczyjej pomocy, sami o własnych siłach, ale z nieugiętą wiarą w nie zawodny rezultat poczęli członkowie Towarzystwa przed niedawnym czasem gromadzić grosz wdowi na budowę, którą szybko i pomyślnie wykończyli.

Oby za ich przykładem poszły niebawem i inne Towarzystwa! Oby rósł i potężniał polski stan posiadania w tym kraju! Oby Santa Fe, Cordoba, Bahia Blanca, Olava Ilo, dalekie Misiones i nasze dzikarskie a tak bardzo patriotypczne Berisso — słowem — oby wszystkie ośrodki polskie w Argentynie urządy wkrótce swe własne gniazdo, skromną, ubożuchną ale swoją chatę.

RODAKU!

Cheesz szybko, tanio i pod gwarancją przekazywać telegraficznie lub zwyczajnie pieniądze w DOLARACH lub też w ZŁOTYCH do kraju możesz to jedynie uczynić przez

Oddział Polski

przy

Banco Germánico de la América del Sud

Avenida LEANDRO N. ALEM 150

BUENOS AIRES

Godziny urzędowe od 8 rano do 7 wieczór

WIADOMOŚCI Z POLSKI

DO CZEGO DĄŻY MARSZAŁEK PILSUDSKI

Wiedeński "N. W. Journal" w korespondencji z Warszawy p. t. "Nomięta wytrwałości Pilsudskiego", omawia ostatnie wydarzenia sejmowe pod tym kątem widzenia, że chodzi nie o coś innego, jak o wywalczenie nowej konstytucji dla Polski, które to zagadnienie wybiło się na czoło wszelkich spraw w tym kraju.

Powojenne zjawisko kryzysu parlamentarnego, polegające na patryjnym rozbitciu, ujawniło się w Polsce w formie ostrzejszej niż gdzie indziej.

Marszałek Pilsudski już przed trzema laty postawił temu zapórę, a to w oparciu nie tylko o armię, lecz także dzięki zaufaniu najszerszych warstw społeczeństwa.

Miał on już wówczas możność i sposobność nie tylko obalić konstytucję i obwołać się dyktatorem, a i dzisiaj pod tym względem nie wiele się zmieniło. Cała różnica między stanem w maju 1926, a ciałą obecną leży właściwie w tem, że poszczególne stronnictwa lewicowe, które wówczas Marsz. Pilsudskiemu podsuwały objęcie władzy dyktatorskiej, dzisiaj stanęły w opozycji do rządu polskiego, którego patronem jest ten sam Pilsudski. W rzeczywistości jest Pilsudski dzisiaj tak samo jak ówczesny, właściwym państwem połozenia i od jego woli będzie zależało, jak potoczy się dalsza walka o polską konstytucję.

W chwili obecnej panuje niejasność, jak się ta walka rozwinie, a nawet kogo należy poinformować muszą poprzedzać na stwierdzenie, że namięta wytrwałość Pilsudskiego w dochodzeniu do raz powziętego zamiaru, niewątpliwie nie zatrzyma się w połowie drogi. Obecny Sejm daje mało powodności, że dokona dzieła rewizji konstytucji do czego właściwie został powołany.

Dwie próby uzyskania porozumienia między rządem a Sejmem spełżyły na niczem a rząd otrzymał ze strony opozycji odpowiedź odmowną.

Nadzieja, że Sejm zatłwi istotnie te dwie najważniejsze sprawy, a mianowicie budżet i reformę konstytucyjną, zmalala do minimum. Stronnictwa opozycyjne zapowiedziały skutkiem wotum nieufności dla rządu, czego skutkiem byłaby demisyja gabinetu, albo powołanie nowego jakiegoś rządu, którego program byłby identyczny z dotychczasowym. Wynikiem bowiem jest to jedno

że jakimkolwiek będzie los obecnej sesji Sejmowej, namięta wytrwałość Marsz. Pilsudskiego ostatecznie odniesie zwycięstwo.

Rewizja olskiej konstytucji w dotychczasowych zasadach, musi być stanowczo dokonana. Ograniczenie uprawnień praw Sejmu, rozszerzenie uprawnień Prezydenta Państwa, podniesienie cenzuru ku wyborców, reforma Senatu w duchu potrzeb ludności, oto są żądania i nakazy chwili, którym opozycja nie może na długą skutkiem się przeciwstawiać.

Marszałek Pilsudski, którego wielkim celem jest w izbach prawodawczych zebrać elitę tego, co w kraju jest najdziałniejszą i najlepszą, a zwalczyć egoizm partijny.

Przyjął on bowiem taktykę, która nie może być całkowicie nową, a w każdym razie nigdzie dotąd nie zastosowaną, a chodzi o państwo, w których istnieje mniej lub bardziej widoczny system dyktatury. Dawniej była mianowicie obstrukcja parlamentarna najsilniejszym i najskuteczniejszym środkiem w walce stronnictw przeciw niesymatycznemu rządowi. Marsz. Pilsudski odwrócił tę metodę: Z namiętą wytrwałością stosuje on mianowicie obstrukcję przeciw parlamentaryzmowi, natomiast chce uratować parlamentaryzm, natomiast chce ochronić przed partijnictwem, natomiast genjalny upór i jego wytrwała namięta dają rękojmisz, że dojdzie do skutku.

Tem stwierdzeniem kończy się swobodny artykuł.

UGODA POLSKO - NIEMIECKA OZNAKĄ POKOJOWEJ POLITYKI POLSKI

Prasa warszawska dyskutuje w sprawie ugody polsko - niemieckiej, odwołując się do wziętego wyzreczenia się finansowej windykacji. Zaznacza, że ugoda musi zawierać podstawę dla ekonomicznego porozumienia między oboma krajami i będzie ona żana za taką przez europejską opinię publiczną, która chętnie domaga się likwidacji powojennych warunków oraz stabilizacji pełnego rozwoju produkcyjnej pracy.

"Kurier Poranny" deklaruje iż Polacy, przez podpisanie tej ugody stawia wyszydzenie państwa europejskie na drodze do dalszej wojennej.

A już przede wszystkim pragniemy gorąco, by tu w stolicy kraju stanął dom polskiej Kolonii, centrum przedsięwzięć i planów organizacyjnych całej Polonii, tej liczącej a nie zorganizowanej jeszcze w Buenos Aires i całego wychodźstwa w Argentynie.

Dzień 8 grudnia zapisze się i upamiętni złotymi głoškami w życiu Rodaków naszych w Rosario. Wineszujemy Wam drodzy Bracia tryumfu Waszej rozsądnej pracy, zgody i jednolności. My duchem z Wami! Delegat Zarządu Związku Towarzystw na Waszej uroczystości otwarcia domu niechaj wyrazić w tych głębokich uczuciach, jakimi tętnią serca nasze na widok Waszego pomnikowego dzieła.

Oby dzień 8 grudnia zapoczątkował rozwójem życia Waszej organizacji i w jej zrzeczeniu wszystkich Polaków Waszych stronach pod sztandarem droży zasłużonego Waszego Towarzystwa dalszą i chluby naszego wychodźstwa.

KRONIKA MIEJSCOWA

OBCHÓD ROCZNICY LISTOPADOWEJ TOW. WOLNA POLSKA

Dnia 30 listopada upamiętnia Wolna Polska Rocznicę powstania Listopadowego uroczystym obchodem.

Sala Sokola czeskiego przy ul. San Juan wypełniła się po brzegi publicznością polską specjalnie robotniczą, której nie brak niędy na żadnej uroczystości narodowej.

Wstępne przemówienie wygłosił prezes Towarzystwa p. Marczewski, Plamiennymi i ogół porównaniem ducha Narodu dążącego do niezlamanego dopiero rycerską akcją bojową bohaterów z pod sztandarów Piłsudskiego.

Wykazał jak to ani katogori ani stuletnia niewola ni Sybir nie były w stanie wypieścić z serca Polaków pragnienia niepodległości, realizowanego dopiero rycerską akcją bojową bohaterów z pod sztandarów Piłsudskiego.

Stwierdził wreszcie jaknajdobitniej że tego mocarnego ducha wolności w wychodzić wnie naszym, w masach patryjotycznego robotniczego polskiego nie zlamie żaden cios ani przeciwności żadna, obojętnie z czyjej by ona natchodziłastrony. Duszą robotnika naszego bronieć będzie zawsze czyste idee polskości a potępi fałsz i niesprawiedliwość.

Punktem Kulminacyjnym piękna tej wysoce sympatycznej uroczystości była do skonałe odegrana sztuka jednoaktowa pt.: "Szałency", osnuta na pamiętnych chwilach dziejowych, przekroczenia granicy Krolestwa przez Naczelnika Piłsudskiego na czele swej garstki walczących.

Przed oczyma zaciekawionej publiczności przesylny się entuzjastyczne obrazy bez granicznego poświęcenia się młodzieży legionowej dla idei wolności, bez trwogi, bez wahania, z zupełną pogardą śmierci.

Dzielnymi aktorów nagrodzono długimi niemiłkami okłaskami.

Resztę programu uroczystości wypełniły tańce prześcigające się do świtu. Podniosły nastroj publiczności i kompletne zadowolenie stwierdziły znów że Wolna Polska potrafi nielegnować w Kolonji uczenia narodowe, umie dać impuls i inicjatywę do wszelkich przedsięwzięć i akcji gdzie chodzi o wielkość imienia polskiego i o dobro naszego wychodźstwa.

Sekretarjat Wolnej Polski nadesłał nam następującą notatkę, którą w dosłownym brzmieniu podajemy:

Mając na uwadze krótki żywot Koła Teatralno - śpiewackiego przy Tow. Wolna Polska, mimo pełnych braków technicznych, należy młodym artystom - amatorom wyrazić uznanie i poparcie do dalszej owocnej pracy.

W czasie powyższej zabawy krótkie przemówienie na temat aktualnych zagadnień wywodził obecną przez Związek "Dom Polski" p. Stanisław Czyżewski, któremu słuchacze nagrodzili łezkami okłaskami i dają tym dowód aprobaty zajętego przez współzale Kolonii i Tow. Wolna Polska stanowiska w stosunku do naszego przedstawicielstwa.

Zabawę tańczoną rozpoczęło Polonezem i od tej chwili dźwięki muzyki i tan rowawionych par nie milknął aż do chwili ukazania się słońca.

Na sali dało się zauważyć osoby dawno nie pokazujące się na zabawach, wiele osób z prowincji, delegatów Towarzystw pozamiejscowych i przedstawicieli prasy.

Tak łeznie przybycie członków i sympatyków, nie tylko miejscowych ale nawet z dalekiej prowincji było wymową manifestacją solidarności z Towarzystwem Wolna Polska.

Jak mogli przekonać się nasi pesymiści nie zauważono nawet braku naszej "Arysto kracji", naszej szlachty i innszej siery wyz nie jak nasze stare dorobkiewiczów. Niema nie jak nasze stare przysłowie: Każden so- nie rzepkę skrobić!

NIE OSZUKUJ BLIŃNIEGO I NIE UCIEKAJ OD NIEGO

Oczekaj na weselu P. X. w Berisso, ławil Pan Naczelnny Oszczercza Polaków O- lejnickazowski.

Bawil się aż się z "czupryns" kurzyło, gdy wtem ktoś zauważył iż ma się ku wiecz

rowi i po pracy zapewnie przybędą goście, może i pan Magnowski.

Nazwisko to jak prąd elektryczny podziało na p. O. Z nim spotkać się to znaczy skandal.

Gorączkowo więc pożegnał weselników tłumacząc, że tego wieczoru musi odbyć po uiną konferencję z P. Postem, no i., zwiał...

Czy Rodacy uwierzą że P. Poseł wzywał p. Naczelnego na konferencję... Nie! to kłamstwo! bo Pan Poseł tegoż wieczoru ba wil także w Berisso na Obchodzie Listopadowym więc konferencję z p. O. nie mógł mieć.

Może p. O. wieje nie przed jednym to mina rzecz, a przed p. M. wieje tylko dlatego że będąc kiedyś wice prezesem Z. T. i Org. Polskich za poradę jak można nabyć "cedula identidat" wziął 25 pesos, tak, tak, 25 — po cesarsku i to tylko jako społecznik od rokaka.

P. M. myślał że tak ma być i pochwalił się że ma "fore". No ale że go wymiaili i wytumaczyli, że go naciągają gdyż takowy dokument nabywa każden za 2 pesos.

A., kiedy tak, powiada p. Magnowski, to zaręczam, że jak ciężko zapracowałem tych 25 pesos, tak ciężko odbiję na szanownem obliczu p. E. Olejnickazowskiego.

I dlatego ten p. E. O. tak wieje i nie- jedną zabawę nie dokończy przez swoją do- broczyność.

Moim zdaniem: Nie oszukuj bliźniego i nie uciekaj od niego

Berissowiec

U PREZYDENTA REPUBLIKI

Dnia 4 b. m. przybył rannym pociągiem do Buenos Aires gubernator Cordoby Dr. Jose Antonio Ceballos. Na stacji powitał go minister spraw wewnętrznych Elpidio Gonzalez i deputowany Jose Maria Martinez. Tegoż dnia przyjął go na specjalnej audjencji prezydent państwa.

Gubernator przedstawił prezydentowi sytuację polityczną jak się wytworzyła o- statnimi czasy w Cordobie.

REORGANIZACJA PRZEDSTAWI- CIELSTWA ZAGRANICZNEGO W ARGENTynie

Prasa miejscowa utrzymuje, że wkrótce ma się ukazać dekret prezydenta Rigoyena zapowiadający reorganizację przedstawicielstwa dyplomatycznych i konsularnych Argentyny zagranicą.

SAMOBÓJSTWO W CUKIERNI

Dnia 3 b. m. wieczorem wszedł do cuk- kierni przy ul. Rivadavia 53 lat letczy Jaime Castelli. Do herbaty podanej mu przez kelnera dorzucił cukier. Wypiłszy herbatę padł na ziemię nieprzytomny, poczem niebawem zakończył życie.

ZAWIADOMIENIE

Niniejszem upraszam uprzejmie Pana 1) który przez omyłkę na ostatniej zabawie odbytej przy ul. San Juan 782 dnia 30. listopada zabrał z garderoby kapelusz obcy, aby raczył zwrócić i odebrać swój (Malabia 2356).

2) Również do odchrania znajdują się pa- rasolka damska.

Zarząd Tow. Wolna Polska
Malabia 2356

Kolo Teatralno - Śpiewackie przy Towarzystwie "WOLNA POLSKA"

Uprasza wszystkich Rodaków mających nietylko głos o branie czynnego udziału w chórze Kola

Próby w każdą niedzielę w lokalu T-wa. "WOLNA POLSKA" od g. 4 — 5 wiecz.

SWIĘTA Bożego Narodzenia i Nowego Roku

zbliżają się

Najlepszym podarunkiem

dla Twych Rodziców żony, dzieci i poz-

który w
umożliży
wyko

NAJSZYBIEJ NAJTANIEJ I NAJBEZPIECZNIEJ

przeszles pieniądze za pośrednictwem

Banco Holandes de la América del Sud

B mé. MITRE 234

BUENOS AIRES

Koszt telegramu wynosi tylko 2.80 mln.

POLSKA OŚWIATA LUDOWA WZOREM DLA SĄSIADÓW

Lotewska komisja oświatowa, wiedząca Warszawę budującą odoskonalenia szkolnictwa w stolicy i w miastach prowincjonalnych.

Zarząd zbadała system organizacyjny polskich szkół wiejskich zawodowych, średnich i wyższych, jakoteż instytucji naukowych i oświatowych. Następnie wyraził się przez teje komisji jaknajpochlebniej o stanie szkolnictwa polskiego i pracy towarzystw oświatowych, obiecując przeszczepić Dna gruncie lotewskim wiele nlepszeli oświatowych polskich.

Szczególne zaimponowały przybyszom stowarzyszenia robotnicze i ludowe z biblio tekami, odczytami, pismami i wydawnictwami ludowymi. Byli też zaciekawieni rozwojem szkół rzemieślniczych i gospodarczych, jakoteż kooperatyw, kas pożyczkowych i kas kalnych. Zainteresowali się ob- brzymim rozwojem oświaty w narodzie, który zaledwie czas krótki żyje własnem niezawisłem życiem, a już zdolał dokonać tak znacznych i zadziwiających postępów na niwie odrodzenia swej rodzimej kultury.

NIEMIECKIE UROSZCZENIA DO POMORZA

Propaganda niemiecka pracuje nie ustannie na lamach kupionej prasy światowej przeciw Polsce, żądając zwrotu Górnego Śląska a przedwzyskiem "korytarza pomorskiego".

Jeżeli chodzi o prawo historyczne i et- nograficzne Niemców do Pomorza, nie istnieją ani jedno ani drugie.

Pomorze od czasów Bolesława Chro- brego aż po rozbiory Polski było o ludności przeważnie polskiej i w ciągu wieków od- grywało wybitną rolę w dziejach Państwa Polskiego jako szaniec pograniczny przeciw uroszczeniom krzyżackim i pruskim. W eza sach stuletniej niewoli ziemia pomorska mi mo wysiłków hakaty i komisji kolonizacyj- nej nie ulegała zniemczeniu. Pomimo usi- leń germanizacji całego stulecia ludność niemiecka na Pomorzu stanowiła zaledwie 20 proc. zaludnienia a podras wyborów do Sejmu w r. 1922 tylko 14 proc. ogółu głosów padło na listy niemieckie.

Dotychczas widzi cała Europa, że wbrew kłamliwej propagandzie niemieckiej, Pomo rze Polskie jest krajem rdzennie polskim, do którego państwo nasze ma słuszne pra- wo netylko jako do swej naturalnej drogi wo morza, lecz co więcej jako do ziem nie- mieckich od wieków prawie wyłącznie przez Polaków.

Z mego pamiętnika.

CO GLÓD POTRAFI

Nikomui chyba nie jest obca i niewido- czna zmiana frontu Głosu czarnego redagowanego przez "cadowieka" i "społeczni- ka" z kryształu pierwszej wody. Po całym sze regu występów przeciw Placówce p. Kap. Olejnickazowski postanowił (kazano mu) zmieni swe zapatrywanie.

To już po raz drugi

Błażni w cyrku do których swemi po- sypkami p. redaktor się bardzo zbicia, wy- konywnąj swe sztuczki do trzech razy.

Mimo to, że ze języki twierdzą, że ta zmiana frontu p. Kapitana jest konsekwencją jego bezinteresownej pracy (aj! gdyby nie te pagare z 18 sierpnia) musimy skonsta- tować i podkreślić pełną wartość moralną tego społecznika. Głód to wielki lekarz.

Nie można mu więc brać tego za złe. Kobi wtedy co może by żyć. Pracować się mu nie chce... a żyć trzeba. A więc do Kanosy.

Nie on sam przecież idzie do Kanosy. Do niej uciekają się inni.

Żyjący tego przykład stanowi pan Jere- mi Stempowski, który nie był obecnym na obchodzie sierpniowym na Dock Sud... bo ba... odczyt na tymże to obchodzie miał mieć p. Woltulewicz, który został wyrzuconym z Konsultatu za wynoszenie papierów urzędowych, które to papiery p. Stempow- ski osobiście wyjął p. Woltulewiczowi z kieszeni.

Ja miałbym iść do lokalu Towarzystwa i słuchać odczytu mego ex - urzędnika — no, wie pan...

Zmieniają się czasy... Słońce, które co- razz moeniej przegrzewa zaczyna działać na nieprzyzywozających do tych wysokich tem peratur.

Broń się czem możesz — to maksyma wszystkich ludzi, którzy mają "stałe i wy- robione zdanie".

I tak też robi pan Stempowski, nie ty- lko nie idzie na Dock Sud mieć odczyt, nie tylko idzie i podaje rękę... o zgrozo... ex - urzędnikowi wyrzuceniemu za wynoszenie papierów... lecz także zasiada z nim do wspólnej biesiady...

W Argentynie na własnej skórze nauczył się pan Stempowski, że zasady to... kupa...!

głeciur się bawi w społecznika... Tak, nietylko nie dał temu winy, a mimo to tak jest.

Felcin Daszyński został administratorem nowego tygodnika — Goniec Polski — w Argentynie, a nawet... nawet spełnia tę funkcję honorowo.

Nie jest trudno pracować honorowo, gdy rząd polski asygnuje przyzwolitę pensję — muszę bowiem zaznaczyć, że p. Felcin Daszyński pełni honorowy urząd w admini- stracji w godzinach urzędowych — jako kie rownik Patronatu.

Nie chcemy być prozokiem lecz jeśli Felcin będzie tak rielichwym przy skrzaniu ogłoszeń dla nowego tygodnika jak przy szukaniu pracy dla emigrantów to fundato- rów będzie ten żarek drogo kosztował.

Gadula

Stanisław Szpilman
RUTYNOWANY PROFESOR
PIANISTA
udziela lekcji po cenach bardzo przystępnych
Restaurant "Paradies"
Cabillo 1849
U. T. 52 Belgrano 8012
od godz. 7 — 12 wiecz.

Wskazywanie na stronę 10
 Wskazywanie na stronę 11
 Wskazywanie na stronę 12
 Wskazywanie na stronę 13
 Wskazywanie na stronę 14
 Wskazywanie na stronę 15
 Wskazywanie na stronę 16
 Wskazywanie na stronę 17
 Wskazywanie na stronę 18
 Wskazywanie na stronę 19
 Wskazywanie na stronę 20
 Wskazywanie na stronę 21
 Wskazywanie na stronę 22
 Wskazywanie na stronę 23
 Wskazywanie na stronę 24
 Wskazywanie na stronę 25
 Wskazywanie na stronę 26
 Wskazywanie na stronę 27
 Wskazywanie na stronę 28
 Wskazywanie na stronę 29
 Wskazywanie na stronę 30
 Wskazywanie na stronę 31
 Wskazywanie na stronę 32
 Wskazywanie na stronę 33
 Wskazywanie na stronę 34
 Wskazywanie na stronę 35
 Wskazywanie na stronę 36
 Wskazywanie na stronę 37
 Wskazywanie na stronę 38
 Wskazywanie na stronę 39
 Wskazywanie na stronę 40
 Wskazywanie na stronę 41
 Wskazywanie na stronę 42
 Wskazywanie na stronę 43
 Wskazywanie na stronę 44
 Wskazywanie na stronę 45
 Wskazywanie na stronę 46
 Wskazywanie na stronę 47
 Wskazywanie na stronę 48
 Wskazywanie na stronę 49
 Wskazywanie na stronę 50
 Wskazywanie na stronę 51
 Wskazywanie na stronę 52
 Wskazywanie na stronę 53
 Wskazywanie na stronę 54
 Wskazywanie na stronę 55
 Wskazywanie na stronę 56
 Wskazywanie na stronę 57
 Wskazywanie na stronę 58
 Wskazywanie na stronę 59
 Wskazywanie na stronę 60
 Wskazywanie na stronę 61
 Wskazywanie na stronę 62
 Wskazywanie na stronę 63
 Wskazywanie na stronę 64
 Wskazywanie na stronę 65
 Wskazywanie na stronę 66
 Wskazywanie na stronę 67
 Wskazywanie na stronę 68
 Wskazywanie na stronę 69
 Wskazywanie na stronę 70
 Wskazywanie na stronę 71
 Wskazywanie na stronę 72
 Wskazywanie na stronę 73
 Wskazywanie na stronę 74
 Wskazywanie na stronę 75
 Wskazywanie na stronę 76
 Wskazywanie na stronę 77
 Wskazywanie na stronę 78
 Wskazywanie na stronę 79
 Wskazywanie na stronę 80
 Wskazywanie na stronę 81
 Wskazywanie na stronę 82
 Wskazywanie na stronę 83
 Wskazywanie na stronę 84
 Wskazywanie na stronę 85
 Wskazywanie na stronę 86
 Wskazywanie na stronę 87
 Wskazywanie na stronę 88
 Wskazywanie na stronę 89
 Wskazywanie na stronę 90
 Wskazywanie na stronę 91
 Wskazywanie na stronę 92
 Wskazywanie na stronę 93
 Wskazywanie na stronę 94
 Wskazywanie na stronę 95
 Wskazywanie na stronę 96
 Wskazywanie na stronę 97
 Wskazywanie na stronę 98
 Wskazywanie na stronę 99
 Wskazywanie na stronę 100

KRONIKA ŚWIATOWA

PERTRAKTACJE

CHINSKO - ROSYJSKIE

Minister spraw zagranicznych nankińskiego rządu chińskiego - nacjonalistycznego Stanach Zjednoczonych

madzenia narodowego, stwierdzające, że rząd brytyjski przynajmniej Indjom stanowi "dominium" wraz z obszerną autonomią lokalną.

WŁADZA MIĘDZY CHILE

Władza ma być zapoczątkowane otowawcze do budowy nowej j po przez Kordyljery. Połączony z republiką chilijską w nowej. Kolej ta niewątpliwie

CHINSKO - ROSYJSKIM

Jak donosi telegram londyński, ministrowie spraw zagranicznych Anglii i Stanów Zjednoczonych zwrócili się do rządu chińskiego celem interwencji w sprawie zajęć zbrojnych w Mandzjurii.

Interwencja ta będzie naciskiem na Chiny jak i na Rosję w w ostatnim momencie zażegnania pokojuwo niebezpieczeństwo wojny Chin z Sowiecami.

EWAKUACJA NADRENI

"Le Temps" powiada, że usuwanie się wojsk sprzymierzonych z obszaru nadrenskiego odbywa się spokojnie, bez żadnych tarć ani demonstracji ze strony ludności miejscowej przeciw okupantom.

Gubernator niemiecki wyświadczył proklamację do mieszkańców, działając im za rozważne zachowanie się wobec wojsk okupacyjnych, a rządzi niemieckiemu za trzeźwość polityki w stosunku do rządów, których wojska ten teren dotychczas zajmowały.

KU ZAŁAGODZENIU KONFLIKTU MIĘDZY BOLIWIĄ I PARAGWAJEM

Swego czasu groził wybuchem wojny najazd wojsk boliwijskich na terytorium paragwajskie, gdzie Boliwianie zajęli kilka targowisk nadgranicznych w prowincji Chaco.

Konflikt ten na szczęście nie zakończył się krwawo — nawet złagodniał znacznie, gdy w ostatnich tygodniach podjęły się pogotewi rozjemcze interwencje na rzecz zupełnego uspokojenia obu powasnionych republik.

Obecnie, jak donosi telegram z Waszyngtonu, przedstawicielstwo Ameryki Północnej zarządziło od rządu boliwijskiego wycofania wojsk z terytorium Paragwaju i zwrócenia Paragwajowi twardzi nieprawnie zajętych. Jest to główny warunek interwencji pokojowej.

O NIEPOLEGŁOŚĆ FILIPIN

Posel do parlamentu amerykańskiego, Dyer, przedłożył rządowi w Waszyngtonie projekt uniezależnienia wysp Filipińskich.

Domaga się od Stanów Zjednoczonych uznania niepodległości Filipin, poczem utworzy się własny rząd w Manili, stolicy tych wysp, oraz zostanie ułożona własna konstytucja.

INDJE DOMAGAJĄ SIĘ AUTONOMJI

Jak wiadomo, podstawa potęgi światowej Anglii są jej rozległe kolonie azjatyckie, tj. Indie. Kraj ten o tlbryzmich bogactwach o ludności przeszło 300 milionów mieszkańców liczące, przebudził się w ostatnich latach z drzemki, a jego młoda generacja o pewnym wykształceniu zbliznionem do nowoczesnego, pocela domagać się autonomii a nawet niezawisłości.

W czerwcu b. r. owa partja narodowa przedlozyla rządowi londyńskiemu "ultimatum" tej treści, że jeżeli do dnia 31 grudnia b. r. Anglia nie ogłosi statutu autonomiznego dla Indji, nadajacego im charakter państwa zwiazkowego, czyli tak zwanego "dominium" na wzór Kanady i Irlandji, to od dnia 1 stycznia 1930 orku rozpocznie narodny cały walkę o zupełne oderwanie się kraju od Wielkiej Brytanji.

Rząd angielski rozważał długo lecz spokojnie groze tego ultimatum i wziął pod uwagę, że walka ludności z Anglią mogłaby się łatwo zakończyć klęską milionnych wojsk angielskich. Przeto wybrano raczej danie autonomji byłoby nie utracić kraju.

Dnia 28 listopada ogłosił wicekról Indji lord Irwin orędzie do indyjskiego zgro-

BYŁA CESARZOWA AUSTRACKA OSIEDLA SIĘ W BELGJI

Paryskie "Le Figaro" przynosi wiadomość, wedle której ex-cesarzowa Austro-Węgier, Zyta, zdecydowała się osiedlić na stałe w Belgji wraz z dziećmi, przyjmując skromny tytuł księżniczki Bar.

Jest najstarszy synek, kilkunastoletni Otto jest pretendentem do korony węgierskiej z ramienia rodziny Habsburgów.

ORĘDZIE PREZYDENTA STANÓW ZJEDNOCZONYCH

Prezydent Hooverczył w Kongresie waszyngtońskim swe orędzie, które powiada co następuje:

Stosunki sąsiedzkie Stanów Zjednoczonych z Meksykiem są dziś jaknajlepsze, zwłaszcza po stiumieniu przez rząd meksykański ostatniej rewolucji. Kilkaset marynarzy północno - amerykańskich znajduje się jeszcze na ziemiach Nicaragua, Haiti i w Chinach.

Jednakże wkrótce zostaną oni wycofani by ich obecność nie sprawiała najmniejszej trudności wymienionym republikom w ich samoisnem życiu.

Zaznaczył też, że jest koniecznym, by Stany Zjednoczone zredukowały swe wydatki na utrzymanie wojska. Wyraził przypuszczenie, że konferencja morska w Londynie przyniesie światu wielką ulgę, mianowicie redukcję zbrojeń morskich.

Oświadczył się za nawigacją ścisłej komunikacji pocztowej z krajami Ameryki łacińskiej i zażyłych z nimi stosunków dyplomatycznych.

Wreszcie wspomniał prezydent Hoover o zasługach pojednawczych Ameryki Północnej w stosunku do Państw Ameryki Południowej: Długoletni i bardzo zaostrozony spór chilijski - peruwajski o Taknę i Arykę udało się zatwcić pomyślnie dzięki

wplywowi amerykańskiej dyplomacji. Również spór graniczny boliwijsko-paragwajski łagodnie w rezultacie interwencji Kwestja granic republik Honduras i Gji Ameryki. Guatemala będzie także zatwonią za pośrednictwem projektów rządu Stanów Zjednoczonych.

NOWE LEKARSTWO PRZECIWSUCHOTNICZE

Edward Karol wikariusz parafji protestanckiej w Auckland na wyspie nowej Zelandji wynalazł lekarstwo przeciw gruźlicy. Sporządza je z pewnych soli mineralnych i ziół rosnych w Nowej Zelandji.

Chorych na suchoty wyleczył Ward w niedługim czasie w zupełności, zastosowując swoją wynalazek.

KSIAŻE WALJI JAKO LOTNIK

Angielski następca tronu znany jako zwolennik wielu sportów, ostatnio zaprzęgnął tryumfów w dziedzinie lotnictwa.

W najbliższym czasie ma on przedsięwziąć podróż powietrzną do Afryki.

CHOROBA KRÓLA ALBANJI

Krół Achmed Zogu zachorował ciężko. Stan jego zdrowia jest tak dalece groźny, iż zawezwać musiano lekarzy - specjalistów z Włoch.

SOWIETY ODRZUCAJĄ POSREDNICTWO OBCE

Prasa sowiecka daje wyraz oburzenia swego rządu wobec niepotrzebnej interwencji Stanów Zjednoczonych, Anglii i Francji w kwestji rosyjsko - chińskiego konfliktu. Zarzuca tym mocarstwom jednostronność i nieświadomość stałego niepokoju pogranicza rosyjskiego przez bandy najeźdźcze chińskie.

Sowiety pragną bezpośrednich pertraktacji z Chinami bez nieczyj interwencji.

TRAKTAT POLSKO-CHILIJSKI

Jak donosi "Kurjer Polski" z Milwaukee został zawarty między Polską i Chile traktat rozjemczy. Aczkolwiek niema obawy by kiedykolwiek doszło do wojny lub poważniejszych zatargów między Polską i Chile jednakże ten traktat posiada inne wielkie znaczenie. Z chwilą zawarcia tego traktatu Z Chile dojdzie stonowo do podpisania podobnych paktów z kilku innymi państwami Ameryki Południowej. Jest to więc pierwszy krok zbliżenia się Polski, jako przyszłego państwa morskiego, ku krajom południowo - amerykańskim.

Prenumerujecie „Głos Polski“

Rodacy! Zapisujecie się na członków Towarzystw Polskich !!!

DO TOWARZYSTW I ORGANIZACJI POLSKICH W ARGENTYNIE

Sprawy bardzo ważne i nagłe, natury zasadniczej, dotyczące żywotnych zagadnień wychodźstwa, jakoteż formy i kierunku naszych prac organizacyjnych, zniewałają nas do jaknajprzedszego porozumienia się ze wszystkimi towarzystwami polskimi. — W tym celu zwołujemy

Zjazd Delegatów Towarzystw i Organizacji Polskich

który odbędzie się dnia 8 gruđnia b. r. w Buenos Aires w salach Towarzystwa „WOLNA POLSKA“ ulica Malabia Nr. 2356 Początek punktualnie o godz. 8 rano.

Upraszamy Towarzystwa nasze o wybranie i przystanie upowaznionych delegatów oraz o powiadomienie naszego sekretariatu przed Zjazdem o dokonaniu ich wyboru. Zarazem jest pożądanem uregulowanie wkładek członkowskich przez każde poszczegolne Towarzystwo.

Nie wątpimy, że Organizacje nasze, którym dobro ogółu wychodźstwa bardzo leży na sercu, wezmą w tym zjeździe, wszystkie bez wyjątku, czynny i żywy udział.

Zarząd Związku Towarzystw i Organizacji Polskich „DOM POLSKI“

OPINJA MINISTRA ZALESKIEGO O STANACH ZJEDNOCZONYCH EUROPY

Prasa polska w Europie komentuje utaroko następująć sprawę.

Wiedeńskie pismo „Neue Presse“ ogłosiło ankietę na temat, jak się miradający europejscy męzowie stanu i zopatrują na przedstawiony przez Brianda plan utworzenia Stanów Zjednoczonych Europy. Między innymi znajdujemy tam również następującą odpowiedź polskiego ministra Zaleskiego

„Plan utworzenia Stanów Zjednoczonych Europy w tej chwili nie wydaje mi się wykonalny. Mimo to jestem zdania, że powiniemy wytyczyć wszystkie siły dla powstania tak ważnej inicjatywy, której celem jest zmniejszenie gniołachy Europy i swięcały ciężarów gospodarczych a zatem i poleżenie także fundamentów pod prawdziwą pokoję. Będzie oczywiście wiele trudności do zwalczenia, zanim projekt Brianda tak zakiekuje, że gwarantować będzie można jego urczyźwistnienie.

Polożenie gospodarcze narodów Europy istotnie nie jest zadowolniające. Musimy dążyć do przestrzeżenia interesów ekonomicznych wszystkich narodów tak, żeby ustaly między nimi dotychczasowe przeciwności a aby osiągnąć prawdziwe porozumienie.

Należy szukać dróg i środków, celem uwolnienia konsumentów większości krajów, od gniołachy ich ciężkich opłat. My musimy zmniejszyć liczbę bezrobotnych — jeden z najtrudniejszych problemów społecznych w licznych państwach — i wreszcie musimy złagodnić nierówności gospodarcze między tym, lub owym krajem, która wpływa z nadezwyczajnej różnorodności systemów ekonomicznych w Europie.

Dwa warunki, jeden bezwarunkowo muszą być spełnione, jeżeli wogóle liczyć chcemy na powodzenie: Po pierwsze każde państwo musi zachować swe suwerenne prawa, a zasada ta musi się godzić z idealnym współpaczy międzynarodowej. Po drugie drugie nie może istnieć między sferedzinami państwami kraju, któryby uzyskał spójnie przewagę lub względy.

Wszystkie kraje, bez względu na ich charakter rolniczy czy przemysłowy, muszą być traktowane jednakowo i mieć jednako „we prawa“...

Sztuczne Tkactwo i Cerowalnia

ELSA SCALEJ
Specjalistka
we wszelkiego rodzaju ubraniach:
Płaszcz gumowe. Jedwabie. Pończochy
Gobeliny.

Mansilla 2445 Bs. Aires

„KETTY“
Modystka. — Dyplom Paryski.

Pracownia Wykwintnych
Ubiórów Damskich

AYACUCHO 1038 Dto. A B. AS.

Dr. GERSCHUNOFF
Sarmiento 2521

Leczy choroby na choroby wewnętrzne,
weneryczne, syfilis, gonokoki
i choroby kobiece.

Przyjmuje codziennie od g. 1—4 i od 7—9
SARMIENTO 2521 Buenos Aires
U. T. 47, Cuyo 4925

— Dla robotników specjalne ustępowa —

KAŻDY POLAK WINIEN BYĆ PRENUMERATOREM „GŁOSU POLSKIEGO“

Z życia Polonji - Argentynskiej

ZEBRANIE MIESIĘCZNE TOW. POLSKIEGO W BUENOS AIRES Z SIĘDZIBĄ NA DOCK SUD

Dnia 1 b. m. odbyło się zwykle miesięczne zebranie — przewodniczył prezes B. Januszkiewicz.

po przeczytaniu porządku dziennego został odsłonięty przez tegoż prezesa, portret zasłużonego członka Towarzystwa, ś. p. Michała Żukowskiego, zmarłego tragicznie z ręki dotychczas nie odkrytego zbrodniarza.

Na tak uroczystą i smutną chwilę zaproszona została rodzina nieboszyka i po przybyciu tej, prezes Januszkiewicz w krótkich słowach objaśnił obecnych, o mającym odbyć się akcie.

Gdy zdjęto zasłonę z wymienionego portretu, zabrał głos p. W. Wiśniowski i w przemówieniu swym pobieżnie historyzując życie i zasługi jakie dla Towarzystwa posiadał ś. p. M. Żukowski, dał wszystkim obecnym zrozumieć, że mało jest tak czynnych i pracowitych ludzi aby z takim poświęceniem i zaparciem się siebie oddawali się sprawie społecznej, jak to czynił ś. p. Żukowski.

Po skończonej przemowie, prezes poprosił wszystkich aby uczcili pamięć nieboszyka przez powstanie co też zostało uzynanem, zachowując przytem milczenie trwające dwie minuty.

Potem zabrał głos niżej podpisany, mając również przemówienie okolicznościowe, dołączając się do słów p. Wiśniowskiego. Po skończonym akcie wdowa wraz z dziećmi, podziękowała Towarzystwu za uczczenie pamięci i opuścili salę.

Przystąpiono do obrad. Po przeczytaniu protokołu jednym z najważniejszych punktów jakie były poruszane to:

Urządzenie choinki dla dzieci, które uświetniają do szkółki przy towarzystwie, oraz wigilijny wieczór dla członków samotnych i bezrobotnych.

Drugim ważnym punktem było poruszenie sprawy własności, t. j. nieruchomości Towarzystwa, co do jej zapewnienia. Zadaniem z obecnych nie przyszło na myśl, że sprawę tę w bardzo prosty sposób można załatwić, przenisując własność Towarzystwa pod opiekę "Domu Polskiego".

Po poruszeniu kilku innych mniej ważnych spraw posiedzenie zamknięto.

Obecny

ODPOWIEDZ NA ARTYKUL WIELEBNEGO Ks. NORWINDA ZAMIESZCZONY W Nr. 45 N. KURJERA POLSKIEGO

Nie miałem zamiaru poruszać publicznie działalności ks. Norwinda, lecz wobec ostatniego Jego artykułu niestety muszę to uczynić.

Nie robię tego bynajmniej z pobudeł osobistych lecz jedynie dlatego, aby opinia publiczna nie została w błąd wprowadzona, aby ogół naszych Rodaków, mógł się lepiej zorientować w faktycznym stanie rzeczy i wyrobić sobie jasny i bestronny sąd w powyższej sprawie.

Otóż Wielcebną ks. Paweł Norwind przyjechał wprost z Buenos Aires do Azara, dowiedział się o mojej bytności w Apostoles. Nie poznałszy mnie jeszcze zupełnie już zaczął gwałtownie występować przeciwko mnie i to jeszcze publicznie wobec kolonistów. Także wyrażał się w wysokim stopniu nietaktownie a nawet po grugańsku o polskich nauczycielach w ogóle. Kiedy kolonisi mi o tem powiedzieli nie chciałem własnym uszom wierzyć i dłużej zastanawiałem się nad tym czy coś podobnego wogóle mogło być możliwe.

Nie mogło mi się bowiem w głowie pomieścić, żeby wyślanym Polski były Profesor i Dyrektor Seminarjum Nauczycielskiego w dodatku człowiek poważny i kapłan mógł zdobyć się na coś podobnego. Nie rozumiałem również z jakim celem mógł ks. Norwind przyjechać do mnie później z wizytą?

Wydał mi się że ks. Proboszcz czasami zanadto się zapomniał.

Powiadają ks. "Dobrodziej", że dzieci nasze nie znają najprymitywniejszych wiadomości o ziemi polskiej. O ile sobie przypominam, to ks. Proboszcz nie był przecież ani na jednej lekcji języka polskiego, historii czy geografii. Był tylko jedynie na lekcji religii. Jakto na godzinę religii przyszedł ksiądz pytać historii i geografii, natomiast religię całkowicie pominał? Lecz nawet jeśli i tak było to, aby od dziecka otrzymać odpowiedź, trzeba się go odpowiednio zapytać, nie trzeba być przy pytaniu zdenerwowanym, nie trzeba wykrzykiwać, ale trzeba dziecku stworzyć takie warunki, aby czuło się ono podczas odpowiedzi najswobodniejszą. To zaleca nietylko nowa ale i stara pedagogia. Szkoda, że ks. Proboszcz nie zaglądnął do zeszytów, które leżały w szafce, a byłby może nabrał innego nieco przekonania. Trzeba też było przeglądać katalog nieobecności z całego roku, aby zdać sobie jasno sprawę ile dzieci do ochrony chodzi

Komunikujemy niniejszem wszystkim Towarzystwom, że w związku z odbyciem się mającym Zjazdem, Zarząd Związku "DOM POLSKI" otrzymał od kompanji kolejowych znaczne ustępstwa na przejazd. Poniżej przejadzą się miennie prosimy u siebie wszystkie Towarzystwa by raczyły natychmiast po wyborze delegatów założyć wiadomości o tem Sekretarjat, by tenże mógł na czas poczynić kroki konieczne co do wspomnianej niżki.

Życzenia Świąt BOŻEGO NARODZENIA I NOWEGO ROKU

telegraficznie bez pobierania kosztów oraz

równowartość gotówką w domu (za pokwitowaniem zwrótnym dla wysyłającego) otrzymują odbiory PRZEKAZÓW PIENIĘŻNYCH Telegraficznych i "Express" w ciągu 4 dni w ciągu 8 dni wysłanych do Polski za pośrednictwem naszego

ODDZIAŁU POLSKIEGO

Klijenci zamieszkujący z dala od Buenos Aires mogą skutecznie sw zlecenie listownie, zostaną one załatwione szybko i akuratnie

The FIRST NATIONAL BANK of BOSTON

(Pierwszy Narodowy Bank w Bostonie)

Florida 99 - Buenos Aires

"ONCE" — PUEYREDON 175. "AVELLANEDA" — Av. Gral. MITRE 301. 516 milionów dolarów w zlocie w Aktywach — 145 lat stale wzmagającego się rozwoju — 22.000 przedstawicieli na całej kuli ziemskiej

Nie widział też ks. Proboszcz czy nie chciał zobaczyć, że dzieci, które wówczas były zajęte rżnięciem i rąbaniem drzewa. Ponieważ codziennie jest nauka religii na pierwszej godzinie przeto te dzieci, które są na lekcji religii zostają także na naukę języka polskiego, historii, geografii, i rachunków. Nie trzeba dodawać, że ilość dzieci zmniejsza się podczas robót pólnych, żniw i zbiorów jak również podczas niepogody.

Wspomina ks. Norwind o fatalnych drogach misyjnych i ma zupełną rację.

Lecz jeszcze bardziej przekonaby się o niewygodach podróży, gdyby czasami jak ja troszeczkę i piechotą chodził, spisał na wozie lub też dla zaoszczędzenia czasu nocą odbywał podróz wśród puszczy. Ks. Proboszcz niema co narzekać, gdyż księdz przywożono i odwożono wszędzie, a gdy się raz zdarzyło, że na czas furmankę nie wysłano, zaraz ks. Proboszcza odleciał "dobry humor".

Czy ktoś znajduje się na swoim miejscu mogą tylko rozstrzygać ludzie kompetentni, do tego powołani i nie tacy, którzy patrzą i obserwują przez "cudze okulary".

Najbardziej ks. "Dobrodziej" odbiega od prawdy, kiedy mówi "mojem zdaniem". Lepiej by było podać źródło, skąd ksiądz tego zdania "zaczepnął". Ja na miejscu ks. Proboszcza byłbym bardziej dyskretnym i swój sąd o tem, gdzie jest ewentualnie najodpowiedniejsze miejsce dla ks. "Dobrodziej", ja powiedziałbym mu przy sposobności na ucho.

Sądzę, że zamiast krytykować cudzą działalność, pożyteczniejszą rzeczą byłoby ogłosić przed odjazdem wyniki swojej, a

może wielu schyliłoby czoła przed wielkiem doświadczeniem życiowym ks. Proboszcza, przed Jego wszechstronną wiedzą, talentem organizacyjnym i znanstwem dusz i szerc ludzkich, o dobry przykład mógłby pociągnąć i innych.

Jan Sikorski

POWIADOMIENIE

Powiadam publicznie, że Tow. Pol. w Llavall wypadło mi \$60 mln. za wyłanane drzewi w owym czasie przy wykradzie mu mebli z Tow. przez niejaką bandę składającą się z Witolda Dziusa, Jeremiego Zna charenko i Cezarego Podreza, pod dowództwem pana "kapitana" W. P. Eugenjusza Olejnickazkowskiego.

Józef Krejka

Dr. WLADYSŁAW MATERKO
Lekarz Patronatu Polskiego

POSADAS 7552 U. T. 41, Plaza 4756
Przyjmuje w poniedziałki, środy i piątki od 10 do 12

Prenumerujcie
"GŁOS POLSKI"

TRANSATLANTICA EXPRESS Polacy!

Sprzedajemy KARTY OKRĘTOWE po najniższych cenach bezkonkurencyjnych do i z Polski oraz wszystkich krajów w Europie i poza Europą, na okręty najszybsze zapewniające pasażerowi wygodę, zdrowotność i czystość. Udzielamy wszelkich informacji bezpłatnie, tak listownie jak i osobiście w sprawie wyrobienia dokumentów potrzebnych na sprowadzenie rodzin z kraju.

CANGALLO 506 esquina SAN MARTIN

BUENOS AIRES

Cheesz szybko przesłać pieniądze?
Cheesz przesłać po najlepszym kursie?
Cheesz mieć pełną gwarancję przesyłki?

zwyczajnie lub telegraficznie możesz uczynić to TYLKO W ODDZIALE POLSKIM DOMU BANKOWEGO, który od kilkunastu lat cieszy się wielkim zaufaniem Polaków

M. SUCHAN

Calle ALSINA 463

BUENOS AIRES

Sprzedaje się również

KARTY OKRĘTOWE PO NAJTANSZYCH CENACH.

POPIERAJ ORGAN KOLONJI POLSKIEJ "GŁOS POLSKI"

KRÓLEWSKO - HOLENDERSKI LLOYD

Agencia Marítima Dodero S. A.

SARMIENTO 418 al 424

KARTY OKRĘTOWE DE LLAMADA do POLSKI, RUMUNJI, BESARABII, LITWY, PALESTYNY etc., okrętami pospieszными: GELRIA, ORANIA, FLANDRIA I ZEELANDIA

Posiadamy Agencje we wszystkich miastach i portach Europy.

Specjalne udogodnienia dla pasażerów 3-ej klasy

Po informacje należy zwracać się do:

w Rosario
SANTA FE 1131

w Bahía Blanca

w Montevideo
c. CHICLANA 532-36

"LEOKADJA"

PRACOWNIA SUKIEŃ DAMSKICH I KOSTYUMÓW

Wykonywa najwykwintniejsze modele według wzorów warszawskich i paryskich

PO KONKURENCYJNYCH CENACH

Dla Sz. Rodzacek znaczne ustępstwo

2429 - RIVADAVIA - 2429

Entrada 2 Departamento 6

Zygmunt Białobrzelski

TŁUMACZ PRZYŚLEGŁY

Chile 427 Buenos Aires

Tłumaczy wszelkiego rodzaju dokumenty z języka polskiego na hiszpański i odwrotnie. — Wyrabia pełnomocnictwa w języku polskim. — Daje iluby nieznanym języka hiszpańskiego. — Przygotowuje dokumenty na wyjazd do Ameryki Północnej.

UWAGA: Przy zapłatniach w sprawie wyjazdu do Ameryki Północnej jak i wszelkich innych z prowincji — należy dot. \$ 1 na koszt korespondencji.

PIERWSZA POLSKA APTEKA W ARGENTYNYE IGNACEGO FARBA

26 LWOWA

Chemik i Aptekarz dyplomowany na Uniwersytecie Argentyńskim

MEDRANO 927 esq LAVALLE

U. T. 62 Mitre 3380

Wszelkie porady w języku polskim

Polskie leki, analizy chemiczne, zastrzyki i perfumerye po cenach bardzo przystępnych

Wszelkie zlecenia z prowincji załatwia my jaknajszybciej

Dla czytelników Głosu Polskiego 10 proc. rabatu

Zapisujcie się na Wieczory dyskusyjne w "Wolnej Polsce"

DOKĄD IDZIESZ RODAKU? DO "KRAKUSA"!

Dla czego? — Bo tylko tam można zjeść smacznie, tanio i międy-zwoimi, gdzie gra polska muzyka.

PIERWSZA RESTAURACJA POLSKA I HOTEL

"KRAKUS"

Właściciel: ANTONI SZCZEPANEK

Leandro N. Alem 1032 Buenos Aires

Kuchnia prawdziwie polska!

Dr. Leon Kuzmiński

LEKARZ - DENTYSTA

Płombowanie i leczenie zębów.

Zęby sztuczne

Wymyuje bez bólu

Przyjmuje: we wtorki, czwartki i soboty od godz. 14 do 20-ej.

543 - ANCHORENA - 543

Poniedziałki, środy i piątki od 14 - 20.

c. MONTES DE OCA 706

Tel. 2535 BARRACAS

NA GWIAZDKĘ DEUTSCHE SCHIFFSAGENTUR

469 San Martín 469

uskutecznia najszybciej i najtaniej przekazy pieniądze

TELERAFICZNA PRZESYŁKA NA GWIAZDKĘ

tylko \$ 1.50

Tamże najtańsze źródło kart okrętowych na dogodnie spłaty

CHCESZ ZACHOWAĆ SWÓJ WZROK?

Kup okulary lub binokle w OPTYCZNYM INSTYTUCIE SUVA. Jedyne Optyczne Instytut, który nie pobiera żadnych opłat za badanie wzroku i receptę wydaną przez Okulistę Instytutu i nie zwiększa przez to cen artykułów optycznych. Także gratisowo zbijamy szklę na poradach RANNYCH I POŁUDNIOWYCH.

UWAGA: Gwarantujemy za wyrób i jakości wszystkich artykułów. Recepty są wykonane za szkieł pierwszej jakości z ochroniaczem, który przy upadku lub czyszczeniu szkieł umożliwia zbicie.

Instytut Optyczny-Okulistyczny

350 - FLORIDA - 350

Suva

Suva

ZAMIEJSCOWI: Żądajcie formularzy lekarskich w celu otrzymania okularów lub binokli, które zmuszni jesteście używać.

Dr. A. CESAR

Choroby kobiece, porody, skórne oraz przewodów moczowych

Porady od 4 — 7

Corrientes 4609—U.T. Chacarita 0739

Konsultorio elektryczności lekarskiej

diatermia, promienie rentgenowskie i t. p. przy ulicy

Caseros 838 — U.T. B. Orden 3481

od 1-ej do 3-ej.

MODELO

KLINIKA DENTYSTYCZNA SŁOWIAŃSKA

Santa Fe 3311 — U.T. 71 Palermo 5692

Buenos Aires

Dyrektor: Dr. MUCHNIK

Godziny przyjęć od 9 do 12 i od 14 - 20

Udziały Kredytu na 10 miesięcy

PORADY BEZPŁATNE

Polacy!

Zbliżają się Święta

Bożego Narodzenia

i NOWEGO ROKU.

Ażby Nasi Najdrożsi i w tym roku też zadośćuczynili tradycyjnym obyczajom ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA I NOWEGO ROKU, ... dopomóżcie Im choć skromnym podarkiem w formie przesyłki ... pieniężnej, którą NAJTANIEJ I NAJSZYBCIEJ USKUTECZNIE MOŻNA TYLKO ZA POŚREDNICTWEM:

MEDDA Ltda.

RECUNQUISTA 416

POLSKA

POSPIESZNA KOMUNIKACJA

ARGENTYNA

którymi podróż trwa

TYLKO 14 DNI

"LUTETIA"

"MASSILIA"

Bezpośrednia Linja Okrętowa

POLSKA - Gdynia - ARGENTYNA

"KRAKUS"

okrętami I-no klasowymi

"ŚWIATOWID"

których najnowsze instalacje równają się I-ej klasie innych okrętów, wyłącznie urządzenie kabinowe do dyspozycji pasażerów.

PRZYJDZ I STAŃ SIĘ KLIENTEM NASZEGO TOW. ARC., A ZAOSZCZĘDZISZ SOBIE WIELE!

Jedyna upoważniona przez władze argentyńskie
Polsko - Słowiańska Akademia
Kursów Szoferskich
M. WIWCZER

Szybkie i akuradne wycuczenie się na szofera - mechanika
 Wykłady prowadzone we wszystkich europejskich językach przez
 dyplomowanych inżynierów - mechaników
 Gwarancja otrzymania książeczki szoferskiej
 Emigranci! korzystaj z okazji! Za minimalną opłatą zdobywasz fach
 w rękę i stałą dobre płatną posadę

Adres Szkoły:
Calle Pinzon 1335

róg Patricios (Barracas)
 Dojazd tramwajem: 10, 17, 18, 21, 61, 22, 74, 102, 104
 Telefon: Barracas 10 - 22

Każdy dzień opóźnienia zapisu — to strata twego własnego kapitału

KARTY OKRĘTOWE i t. zw. „LLAMADY”

Do i z **POLSKI**

okretami kompanji okretowych:

“Navegación del Mediterraneo”

LLOYD LATINO — S.G.T.M. a Vap. Reconquista 433, Bs. As.
 NAV. GENERALE ITALIANA — Av. R. Saenz Peña 660, Bs. As.
 LLOYD SABAUDO — Florida 439, Buenos Aires
 COSULICH LINE — Reconquista 434, Buenos Aires

“**ŚWIATOWID**”

HOTEL i RESTAURACJA
S. PYTLIŃSKI
 Reconquista 1066, róg Santa Fe
 Buenos Aires

Polska wyborowa kuchnia
 Potrawy świeże i gorące o wszelkiej
 porze. — Sprzedaż wędlin. — Napoje
 krajowe i zagraniczne
CENY NISKIE
 Łóżka zawsze z czystą pościelą \$ 0.80
 Do rozporządzenia wanna
 Uwaga. — Przyjmuje się do przechowa-
 nia kufry, walizy itp. gwarantując
 za wartość i niezniszczenie.

Dr. Karol Gerkowicz

Dyplomowany w Paryżu
CHOROBY WEWNĘTRZNE
SYFILIS GONOKOKI
SPECJALISTA

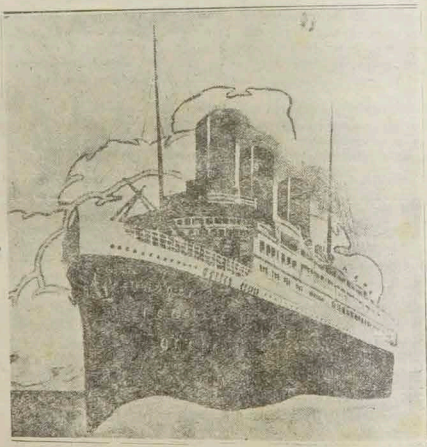
Patricios 54 **Boca**
 U. T. 2638 Buen Orden
 Godz. przyjęć: Codziennie od 17 20
 w Niedzielę od 8 - 10
 LARREA 505-1-sze piętro, dep. C.
 U. T. 5976 Cuyo
 Codziennie od 14 do 17

LINJA BEZPOŚREDNIA

Polska - Argentyna

OKRĘTAMI

Krakus—Światowid

Okrety “KRAKUS” i “ŚWIATOWID” odchodzą wprost z polskiego portu
GDYNIA

Urządzenie tych okrętów ma na celu zapewnienie emigrantom wygodną po-
 dróż morską. — Kąbiny sypialne — 2 - 4 - 6 osobowe. — Duże sale jadalne,
 Bar, Palarnie. — Otwarte pokłady spacerowe. — Obsługa okrętowa polska.
 Oprócz “KRAKUSA” i “ŚWIATOWIDA”, do Francuskiej Kompanji Okrę-
 towej należy szereg innych okrętów pasażerskich, nadchodzących regularnie
 z Europy.

Po wszelkie informacje co do biletów lub kart okrętowych zwanych de
 “LLAMADA” (dla sprowadzenia rodzin z Europy) należy zgłaszać się do

Cías Francesas de Navegación

Reconquista 433

Buenos Aires

Tow. i Org. Polskie

PRZEDSTAWICIELSTWA
 Poselstwo. Posel i Minister Pełnomocny Rzeczypos-
 politej Polakiej Dr. Wł. Mazurkiewicz, calle
 Juncal 1360. We środy i sabboty od 2-ej do 5-jej
 Wydział Konsularny, c. Las Heras 1617 od 8-jej
 do 11-jej.
 Bezpłatne Biuro Pośrednictwa Pracy, calle Posa-
 das 1552.
ORGANIZACJE
 Związek Towarzystw i Organizacji Polskich “DOM
 POLSKI”, calle Malabia 2356.
 “Schronisko dla Emigrantów”. — Własność Tow.
 “DOM POLSKI”, calle Quirno 928.
 “GŁOS POLSKI” Organ Związku Towarzystw i
 Organizacji Polskich “Dom Polski” calle Ma-
 labia 2356.
 “Niezależny Kurjer Polski”, calle San Martin 615
 “Orędownik” dwutygodnik Col. Azara, Misiones

TOWARZYSTWA
 Tow. “WOLNA POLSKA”, calle Malabia 2356. —
 Buenos Aires.
 Tow. Polskie “Dock Sud”, Avellaneda, calle Bi-
 llinghurst 1767.
 Tow. Polskie Rosario de Santa Fe, Av. Francia 230
 Związek Polaków w Berisso, calle Napoles 4222.
 Tow. Polskie w Llavallol F. C. S.
 Tow. Polskie Wspólnej Pomocy, Santa Fe, calle
 Alberti 2939.
 Polski Związek Narodowy. Sucursal “Los Talleres”
 Cordoba.
 Tow. Wspólnej Pomocy. Bahía Blanca, calle Mi-
 tre 200 róg 19 de Mayo.
 Tow. Polskie, Comodoro Rivadavia, c. Correo 154.
MISIONES
 Tow. Polskie “Jedność” Apostoles, pr. Michał Zu-
 brzycki.
 Tow. Polskie - Katolickie im. Króla Jana Sobieskie-

go. Azara, prz. Michał Śniechowski.
 Tow. Polskie “Postępek”, Cerro Cora, prz. Kazimierz
 Brzeska.
 Tow. im. Tadeusza Kościuszki. Corpus, prz. Ale-
 ksander Lagut.
 Tow. Polskie “Zgoda”, Picada Lopez, Leandro N.
 Alem, pr. Kaz. Muzalaki.
 Tow. im. Bartoza Głowackiego, Cerro Cora, prz.
 Fr. Wojtaszyn.
 Tow. im. Józefa Piłsudskiego, Bompland, Koresp.
 Piotr Ciompeła.
 Tow. im. Henryka Sienkiewicza, Leandro Alem,
 Picada Suces, pr. Franciszek Wróblewski.
 Tow. im. Wł. Reymonta, Leandro N. Alem, Picada
 Belgrano, pr. Adam Kaczorowski.
 Tow. Żydów Polskich, calle Ayacucho 537, Bs. Aires
RÓŻNE
 Kościół Polski, calle Mansilla 3847. Nabożeństwa
 w niedzielę o 10-jej rano.
 Dr. Gustaw Jasiński, calle Rio Bamba 229 od godz.
 7 do 8-jej rano.

Rozszerzenie lokalu i hotelu. — Po-
 koje restauracyjne dla familji. — Or-
 kiestra gra przez cały dzień.

POLSKI HOTEL
RESTAURACJA i
BAR

“**WANDA**”

Leandro N. Alem 954 — Bs. Aires
 Właścicielka Michalakowa
 Potrawy zimne i gorące
 Kuchnia doborowa
 Obiady i kolacje po 35 cent.
 Klientom naszym dajemy pracę
 Łóżka od \$ 0.80

Redaktor i Wydawca:
 Związek Tow. i Organ. Polskich “Dom Polski” w Argentynie

Redacción y Administración:
 Asociación Polaca “Dom Polski” en la Rep. Argentina
 “PIERWSZA POLSKA DRUKARNIA” J. Kowalski i S-ka, calle Mansilla 4043, Buenos Aires